

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

123. Riccij funus & sepulchru[m] à Rege donatum cum palatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

est ut pridem ostendimus, sed latinitate à Trigautio donatum; cuius ne illa quidem historiae appendicula est de morte Ricci, & peritione sepulchri ad eius funus, sed P. Sabatini de Vitis testis oculati. At de operibus Ricci haecenus: post datum laxando Christianorum dolores & lachrimis spatium, Patres ad iusta funebria se accingunt, prima in cura capuli fabricandi, quod volebant omnino Christiani quale mor erat viris magnis emi, trecentorum & eo carius nummorum, nisi religiosa paupertas, & modestia obstitisset. Tabulas ad hoc emie Doctor Leo aureis quindecim, tamen Patres ex ligno quolibet extrahi properarent. Sed increpitabat illos Leo, affirmans futurum quod contigit, & tam sancti hominis cadaver, nullo actu caloris aut in putredinem aut graueolentiam soluendum. Biduo enim quem praeculerat moriens, vultum retinuit, similem aridenti; solennibus in templo, Signi, & cantuum exequiis rite procuratum, in aulam transfertur, stercora ut solet vestitam, ornata altari, media Christi effigie inter luminaria & odores: illic triduum totum ex Rituali Sinensium, nostro luctu dolentes nostri excipiunt, ad caput sandapilae cum familia consistunt domestica, funebribus albat; pileis figurae singularis, calceis item albis, & ex crassa cannabe vestibus, cinetu reuinctus multiplici, funis hinc, & hinc ad solum penduli, est enim albus Sinensibus mortuorum color. Cogitari vix potest concursu quam honorifica & quanto, supremi iuxta & infimi Magistratus memoriam Ricci coluerint, & iacturam nobiscum doluerint, viri quem omnis quas apprimè notata doctrinae, sapientiae, excellentiae dotibus virum sanctum, & verè sanctum, vniuersi velut ex condito nominabant. Ne quid autem his redendis honoribus peccarent Patres (nam piaculum est in hoc etiam leuiter peccasse) ritus illis dictabat Doctor Leo, & sigillatim agenda suggererat. Elapso triduo, sepultura nostros habebat valde sollicitos, vetabant leges intra pomeria sepeliri; nefas erat ruri, Ethnicorum more in profano condi; referri Macaam suspiciones aduersus externos prona, ac lubrica non sinebant; tentarat Riccius, sed frustra, soli palmos aliquot emere humanis nostrorum corporibus; & nostris querentibus infidelitatem venditoris, à venditione discedentis, haec quaquam, ait, propterea deerit nobis locus, & hoc praestantior illi ergo paulò post, defuncto eiusque in perpetuum sociis sepulchrum à Rege tanta eius gloria datum est ut non potuerit maiori. Eius petendi auctor Leo Mandarinus, idem per se concepto nostrorum ad Regem libello supplici, prudenter consuluit tribunalium iudicia praeverti oportere, quorum examini Rex erat libellum remissurus, priusque illi recognoscendum dedit, quam transmitteret ad Regem. Primus cum legit se Mandarinus qui tunc solus in aula ex Colais administrabat regnum: is pridem Ricci observantissimus, & amicissimus, non sepulchro tantum, sed templo censuit digna esse illius in publicum merita; quod quanquam externis nunquam foret concessum, nihilo segnibus

123.
Ricci funus
& sepulchri
à Rege donatum cum
palatio.

Patres

Patres id petere pergerent, hunc nodum sibi soluendum relinquerent Colai iudicium vltro omnes probarunt Magistratus. Leonis ex protypo libellus describitur, perque illorum manus transmittitur ad Regem, nostris à Deo instanter orantibus, vt boni genij manu propitia inter sceleratos & perfidos Eunuchos illum dirigeret, & optato Rescripto fortunaret: quod si obtinerent, Regina Deipara sacellum dica-
 tuos. Cessit prolixè res etiam supra sententiam. Libellus ad Regem, inde ad Colaum, ab hoc ad Colios refertur monitores Regis ceteroqui inexorabiles, sed eorum Præses nobis beneuolus præ-
 remissis iis libelli recognitionem reiecit in Præfectos Externis & Ri-
 tibus, qui benigna & molli seueræ legis explicatione suum erga nos amorem testati, petitionis æquitati magno consensu annuerunt. Hinc Præses eius tribunalis Regem libello altero conuenit quo prioris com-
 plexus approbationes, proponebat dari templum sepulchro posse ex
 iis vnum quæ caduco iure ad Regem redierant, paucisque Riccium
 magnificè laudabat, acceptum Rex libellum Colao retractandum mi-
 sit, probatumque ab eo, solenni tandem Chirographo firmavit, sub-
 scripta Christi nota, idem ac *fiat* apud nos annuente. Executionem in-
 dulcæ gratiæ Præfecto vrbis, Rituum Præses illicò demandat; & erat
 Præfecto memoria Riccij valdè chara ob illuminatum regnum gratui-
 ta, & laboriosa librorum scriptione; domum ipsemet venit felicis
 nuntij baiulus, curæ sibi futurum spondet vt locum sortirentur Patres
 non modo Riccij condignum meritis, sed eorum quoque alterno seces-
 sui, ad scientias nostrates Sinensi eloquio, quod coeperat Riccius vul-
 gandas. Patres actis Deo & Virgini gratiis, suffragatores suos solenni
 aditu, & donis venerantur seorsum singulos, solatibus scilicet, & lu-
 naribus horariis in eburneas insculptis laminas, quorum pretium apud
 illos centuplicato augebat nouitas, efficiebátque vt subindè ad nos præ-
 cipui quique familiariter ventitarent, artificium illud edocendi, cuius
 via tantoperè gaudebant: iis verò vbique honoribus à Principibus
 Mandarinis affecti sunt quos nec ab infimis expectassent. F. Cumque
 id cœlitus ne Patres amisso Riccio, omnia sibi timerent peritura.
 Accepit eos Rituum & Externorum Præses tam honorificè vt ad me-
 diam extra palatium plateam comitaretur abeuntes, stupente qui ad-
 erant multitudine Primatum, ad demissionem insolitam tenacissimæ
 sui maiestatis; multoque magis cum die postero, comitatu splendi-
 do ad eos venit, & data fide professus est, acturum se cum vrbis Præ-
 fecto necessario suo, vt locus iis quàm optimus attribueretur: hanc
 erga Externos tam vñtatam comitatem ab homine ne agnatos quidem
 latis vnquam oculis dignato, Riccij precibus arrogante Christiani,
 pro dilecto grege tunc etiam largiùs quàm dum videret fatagentis.

Octobri ergo ineunte adiunt domi nostræ Mandarin, iubentque
 Præfecti nomine, optari à nobis ex locis quinque, quem præ aliis cer-
 nremus Riccij sepulchro idoneum; prætulunt Patres vicinum portæ

decumanæ medio milliari, ante annos triginta nobilitati ceceptum in
genti palatio à potenti Eunuchò, perfectumque tùm, cum pedem Ric-
cius in Sinas intulit, cuius possessioni à Deo seruabatur; solet enim
illa semivirum nequissima natio cum iocante fortuna in Semiregno cus-
serint, æternate nomen in fabricis quod in filiis non possunt, opelque
immentas in ædificia conferre in quibus viui putrescant delitiis; mo-
tui tumultentur. Exciderat gratia Eunuchus, & in pædore, sicque
damnatorum, hac solum propitia sed valdè ancipiti iuuabat loco
quod Regi ex memoria excidisset: sed is amicorum confidentia delulsi,
quocumque cætera casus ferret, libertatem sibi vt minimum pollice-
batur saluam: qui vt palatium etiam seruaret, artem commentum est
quâ templi titulo, cultuque subornatum caduco iuri & fisco subduce-
ret, sed oculator Eunuchò fiscus negauit per leges templum priuati
competere; & si competeret, vt cui præter vnum nullus esset Bon-
zcius habitator, censi ad Regem deuoluitum. Situm erat ameno &
salubri loco, pedes in longum quinquaginta supra octingentos, cer-
tum septuaginta in latum tendebatur, partem ædificia occupabant, par-
tem horti, murus solidus omnia claudebat. Distinguebant ædes tres,
prima seruilis familiæ, duas alias longis porticibus cingebant ca-
bicula quadraginta; transuersa aula, palatij latitudine diuidebat, &
hanc aulam in templum transformate Eunuchus contenderat. Exibat
in hortos porticus, voluptarios & cultos, horum ferè in medio py-
ramides quatuor, totidem surgebant stylobatis, claudébantque co-
pressos totidem, (Sinas quoque funestos) cupressi sepulchrum Euno-
cho destinatum, Riccio donatum, ex quo vtriuque muri excurrebant
duo, qui sepulturæ nostrorum idoneum spatium opportunè præsta-
bant, desinebantque in sacellum, de Europæ architectonica ab his co-
structum. Hoc delictatum Eunuchi suburbanum, Octobris eiusdem vo-
deuicesimo, anno seculi decimo nobis concessum est & iuridicis tabe-
lis, ab auctoritatis publicæ procuratoribus traditum pulso quem illic
Eunuchus ad simulandum templum statuerat Bonzio. Accurrit Bon-
zcius lamentabundus in carcerem, gesta Eunuchò narrat, quem alio
pridem defossam cauo nostri esse in viuis nescierant, haudquaquam
alias data optione locum illum lectari, qui totam cum illo inimicari
nobis rabiem Eunuchorum: & verò ex illis, qui erat Regi gratiosissi-
mus, minacibus literis, Præfectum vrbis obiurgauit; sed eiusmodi re-
spoaso, ingentis vir animi eius superbiam domuit, vt imprudens re-
ueniam rogaret, sibi que potius sollicitus fieret quam Collegæ suo
possessione exturbato: aliter apud Reginam ratus omnia se posse, alle-
turusque sibi palatium, quod illi è carcere donabat possessor, inob-
illud nobis eriperet, querimonias muliebres apud eam deponit: ce-
ternis vilibus templum magnificum proici; triginta propè numme-
rum millibus sterisse illius fabricam; stragem impiam Deorum Exter-
nos in eo edituros; hæc & similia desenti, contra quod sibi animo
finxerat.

114.
Honores de-
functo Ric-
cio habiti.